

Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Servisine 1999-2001 Yılları Arasında Müracaat Eden Adli Olguların Değerlendirilmesi

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Sunay YAVUZ*, Yrd. Doç. Dr. İsmet Faruk ÖZGÜNER**

* Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi Adli Tıp A.D.

** Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi Çocuk Cerrahisi A.D.

Özet

Bu çalışmada Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Acil Servisi'ne müracaat eden adli olguların yaş, cinsiyet gibi demografik özellikleri ile olay türü dağılımının ve oranının belirlenmesi ve bölgemizdeki adli olayların özelliklerinin literatür eşliğinde değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Acil Servisi'ne 1999-2001 yıllarını kapsayan üç yıllık dönemde müracaat eden 20414 olgu içerisinde adli olgu özelliğini taşıyan ve tüm başvuru- ların % 5,3 ünü oluşturan 1090 olgu incelenmiştir. Olguların 707'si (% 64,86) erkek, 383'ü (% 35,14) kadın olup, olguların yaş ortalaması 28,70 ($\pm$ 18,71) yıldır.

Yaş gruplarına göre dağılımında; 248 olgu (% 22,76) ile 21-30 yaş arasındaki olguların ilk sırada yer aldığı, bunu sırasıyla 202 olgu (% 18,53) ile 0-10 yaş grubu ve 200 olgu (% 18,35) ile 11-20 yaş grubunun izlediği görülmüştür.

Olay türlerine göre dağılımında; 587 olgu (% 53,85) ile trafik kazaları ilk sırada yer alırken, bunu 217 olgu (% 19,9) ile zehirlenmeler ve 114 olgu (% 10,46) ile düşme/ yüksekten düşme olguları izlemektedir.

Adli olguların en yoğun olarak 383 olgu (% 35,14) ile Temmuz-Ağustos-Eylül aylarında müracaat ettiği görülmüştür.

634 olgunun (% 58,16) tedavisi acil serviste yapılmış, 439 olgu (% 40,28) ilgili kliniklere yatırılarak tedavi görmüştür. 17 olgu (% 1,56) ise acil servise ölü duhul olarak getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Adli Tıp, adli olgular, yaralanma.

Evaluation of Forensic Cases Applied to Emergency Department of Süleyman Demirel University Medical School Hospital Between 1999-2001

Summary

It was aimed in this study to investigate demographic features such as age and sex of forensic cases who were applied to Emergency Department of Suleyman Demirel University Medical School Hospital and to determine the distribution and ratio of case forms and also to evaluate regional forensic case features according to literature.

The numbers of forensic cases applied to Emergency Department of Suleyman Demirel University Medical School Hospital were 1090 during 3 years period including 1999-2001. During this period, total number of the cases applied to Emergency Department was 20414 where as 5,3 % of these cases was forensic cases. 707 (64,86 %) of the cases were male, 383 (35,14 %) of the cases were female and the mean age of cases were 28,70 $\pm$ 18,71 years.

The distribution of the cases according to the age was as follows; 248 cases (22,76 %) were between 21-30 years old, 202 cases (18,53 %) were between 0-10 years old and 200 cases (18,35 %) were between 11-20 years old, respectively.

The distribution of the forensic cases according to case forms was as follows; 587 (53,85 %) of cases suffering from traffic accidents were in the first place, 217 (19,9 %) of cases suffering from poisoning and 114 (10,46 %) of cases suffering from falling down were following respectively.

July, August and September months were the highest application period with 383 cases (35,14 %).

634 (58,16 %) of the cases were treated at Emergency Department, 439 (40,28 %) of the cases were hospitalized at associated departments. 17 (1,56 %) of the cases were carried to the hospital as dead.

Key Words: Forensic medicine, forensic cases, injury.

Giriş ve Amaç

Harici etkenler sonucu oluşan ve kişilerin beden ve ruh sağlığının bozulmasına ya da ölüme sebebiyet veren her olay bir adli olgu olarak değerlendirilir. Hastanelerin acil servislerine veya sağlık ocaklarına müracaat eden; trafik kazası, darp, ateşli silah, patlayıcı madde, her türlü alet yaralanmaları, düşme, iş kazaları, yanık, zehirlenmeler, elektrik çarpması, asfiksi, işkence ve kötü muamele iddiaları, intihar girişimleri, cinayet, intihar ve kaza orijinli ölümler adli olgu niteliği taşımaktadır (1,2).

Acil servislerde görev yapan hekimlerin acil olguların tedavisinin yapılmasının yanı sıra bu adli olgu niteliğindeki olguların muayenesi, travmatik lezyonların tanımlanması ve adli rapor düzenlenmesi gibi önemli görevleri de bulunmaktadır (3-5).

Çalışmamızda, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Servisi'ne müracaat eden adli olguların olay türü dağılımının ve oranının saptanması ve olay türünün yaş ve cinsiyet özelliklerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem

Bu çalışmada, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Servisi'ne 1999-2001 yıllarını kapsayan üç yıllık dönemde müracaat eden 1090 adli olgu hakkında düzenlenmiş Acil Servis Hasta Değerlendirme Formları retrospektif olarak incelenmiş ve olgular; yaş, cinsiyet, olay türü, olay tarihi, acil servise müracaat şekli (ölü-canlı), yatarak tedavi görüp görmedikleri yönünden incelenmiş ve elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular

SDÜ Tıp Fakültesi Acil Servisi'ne 1999-2001 yıllarını kapsayan üç yıllık dönemde müracaat eden toplam 20414 olgu içerisindeki adli olgu sayısı 1090' dır. Adli olgular bu süre içerisinde müracaat eden olguların % 5,3'ünü oluşturmaktadır.

Olguların % 64,86' sı (s: 707) erkek, % 35,14'ü (s: 383) kadındır. Olguların yaş ortalaması 28,70 ($\pm$ 18,71) yıl olup, en fazla adli olgunun % 22,76 (s: 248) ile 21-30 yaş grubunda yer aldığı, bunu % 18,53 (s: 202) ile 0-10 yaş grubu ve % 18,35 (s: 200) ile 11-20 yaş grubunun izlediği saptanmıştır (Tablo 1).

Olay türlerine göre dağılımında, % 53,85 (s: 587) ile trafik kazası sonucu müracaatların ilk sırada yer aldığı, bunu % 19,9 (s: 217) ile zehirlenmelerin ve % 10,46 (s: 114) ile düşme/yüksekten düşme sonucu müracaatların izlediği belirlenmiştir (Tablo 2).

Adli olguların mevsimlere göre dağılımında, en fazla adli olgunun % 35,14 (s: 383) ile Temmuz-Ağustos-Eylül aylarında müracaat ettiği tespit edilmiştir (Grafik 1).

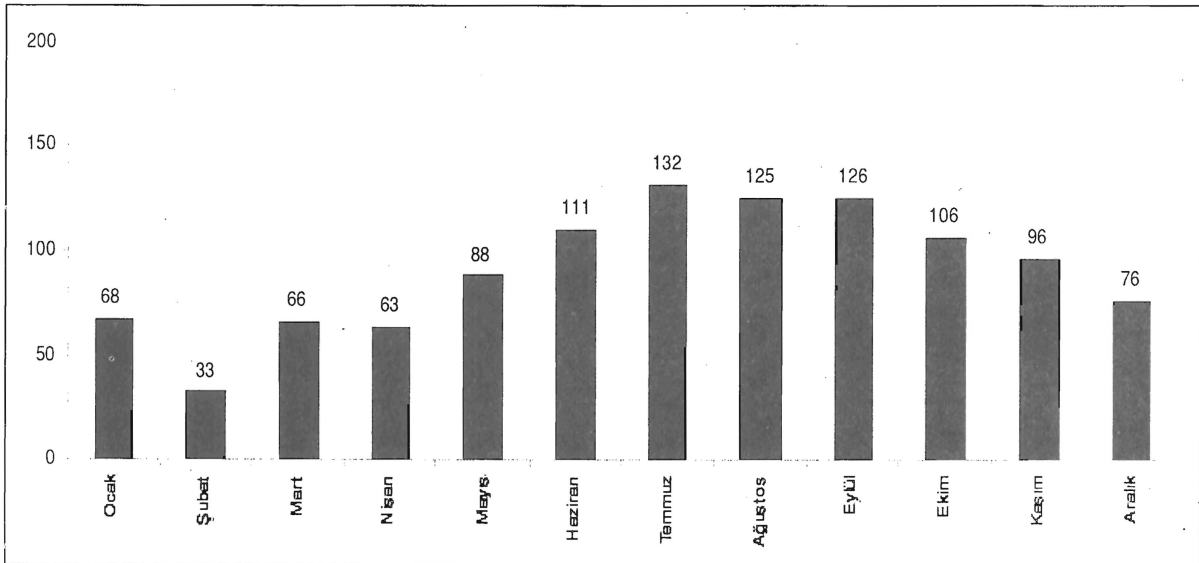
Olguların % 58,16'sının (s: 634) tedavisi acil serviste yapılmış, % 40,28'i (s: 439) ilgili kliniklere yatırılarak tedavi görmüştür. Olguların % 1,56'sı (s: 17) ise acil servise ölü duhul olarak getirilmiştir. Yatarak tedavi gören 493 olgunun ilgili kliniklere dağılımında, en fazla olgunun % 30,30 (s: 133) ile Ortopedi Kliniğinde, % 23,01 (s: 101) ile Beyin Cerrahisi Kliniğinde ve % 16,40 (s: 72) ile Yoğun Bakım Ünitesinde tedavi gördüğü saptanmıştır (Tablo 3).

Adli Tıp Dergisi 2003; 17(1): 47-53

Tablo 1: Olguların olay türü ve yaş gruplarına göre dağılımı

YAŞ OLAY TÜRÜ	0-10 Yaş	11-20 Yaş	21-30 Yaş	31-40 Yaş	41-50 Yaş	51-60 Yaş	61-70 Yaş	71 Yaş Üstü
Trafik Kazası	90	94	117	90	83	57	37	19
Zehirlenme	61	57	56	24	11	4	4	-
Düşme/Y.Düşme	47	18	16	11	7	2	6	7
Darp	3	9	23	7	12	-	1	1
İş Kazası	-	7	21	14	6	3	1	-
Kesici Delici Alet	1	7	11	8	6	1	-	-
Ateşli Silah	-	7	3	7	4	4	-	1
Patlayıcı Madde	-	1	1	2	-	-	-	-
TOPLAM	202	200	248	163	129	71	49	28

Olay türlerine göre % 53,85 (s: 587) ile ilk sırada yer alan trafik kazası olgularının % 67,8'i (s: 398) erkek, % 32,2'si (s: 189) kadın olup, olguların yaş gruplarına göre dağılımında en fazla olgunun % 19,93 (s: 117) ile 21-30 yaş grubunda yer aldığı, bunu % 16,01 (s: 94) ile 11-20 yaş grubu ve % 15,33 (s: 90) ile 0-10 yaş grubunun izlediği görülmüştür. Trafik kazası olgularının % 75,47'si (s: 443) araç içi trafik kazası, % 24,53'ü (s: 144) araç dışı trafik kazası sonucu müracaat etmiştir.

Grafik1 : Olguların aylara göre dağılımı

Olay türlerine göre % 19,9 (s: 217) ile ikinci sırada yer alan zehirlenme olgularının % 61,29'unu (s: 133) kadınlar, % 38,71'ini (s: 84) erkekler oluşturmaktadır. Zehirlenme olgularının % 28,11 (s: 61) ile 0-10 yaş grubunda en sık görüldüğü, bunu % 26,27 (s: 57) ile 11-20 yaş grubu ve % 25,80 (s: 56) ile 21-30 yaş grubunun izlediği görülmüştür.

Zehirlenme etkenlerinin yaş gruplarına göre dağılımında; olguların % 28,11'inin (s: 61) bulunduğu 0-10 yaş grubunda zehirlenme etkeni olarak en fazla % 40,98 (s: 25) ile ilaç zehirlenmeleri olduğu, bunu % 26,22 (s: 16) ile koroziv madde içme sonucu zehirlenmeler ve % 9,84 (s: 6) ile fare zehiri içme sonucu meydana gelen zehirlenmelerin takip ettiği, olguların % 26,27'sinin (s: 57) bulunduğu 11-20 yaş grubunda zehirlenme etkeni olarak yine en

fazla % 70,18 (s: 40) ile ilaç zehirlenmeleri olduğu, bunu % 8,78 (s: 5) ile insektisid zehirlenmeleri ve % 5,26 (s: 3) ile gıda ve alkol zehirlenmelerinin izlediği, yine olguların % 25,80'inin (s: 56) bulunduğu 21-30 yaş grubunda zehirlenme etkeni olarak % 78,57 (s: 44) ile ilaç zehirlenmeleri olduğu, bunu % 10,71 (s: 6) insektisid zehirlenmeleri ve % 5,36 (s: 3) ile gıda zehirlenmelerinin takip ettiği görülmüştür (Tablo 4).

Tablo 2 : Olguların olay türleri ve cinsiyete göre dağılımı

OLAY TÜRÜ	OLGU SAYISI				TOPLAM	
	Erkek		Kadın			
	n	%	n	%	n	%
Trafik kazası	398	67,80	189	32,20	587	53,85
Zehirlenme	84	38,71	133	61,29	217	19,90
Düşme-Yüksekten düşme	75	65,79	39	34,21	114	10,46
Darp	43	76,79	13	23,21	56	5,14
İş kazası	52	100	-	-	52	4,77
Kesici-delici alet yaralanması	32	94,11	2	5,89	34	3,12
Ateşli silah yaralanması	20	76,92	6	23,08	26	2,39
Patlayıcı madde yaralanması	3	75,00	1	25,00	4	0,37
TOPLAM	707	64,86	383	35,14	1090	100

Olay türlerine göre % 10,46 ile (s: 114) düşme/yüksekten düşme sonucu müracaat eden olguların % 65,79'unu (s: 75) erkekler, %34,21'ini (s: 39) kadınların oluşturmaktadır. Yaş gruplarına göre dağılımında olguların % 41,23'ünün (s: 47) 0-10 yaş grubunda, %15,79'unun (s: 18) 11-20 yaş grubunda, % 14,03'ünün (s: 16) 21-30 yaş grubunda olduğu görülmüştür.

Tablo 3 : Yatarak tedavi gören 439 olgunun ilgili kliniklere göre dağılımı

YATIRILAN KLİNİK	n	%
Ortopedi	133	30,30
Beyin Cerrahisi	101	23,01
Yoğun Bakım	72	16,40
Çocuk Cerrahisi	31	7,06
Genel Cerrahi	26	5,92
Pediyatri	21	4,78
GKDC	14	3,19
Üroloji	13	2,96
Göz	13	2,96
Diğer	15	3,42
TOPLAM	439	100

Darp sonucu müracaat eden olgular, tüm olguların %5,14'ünü (s: 56) oluşturmaktadır. % 76,79'unu (s: 43) erkeklerin, % 23,21'ini (s: 13) kadınların oluşturduğu darp olgularının yaş gruplarına göre dağılımında, % 41,07'sinin (s: 23) 21-30 yaş grubunda, % 21,43'ünün (s:12) 41-50 yaş grubunda, %16,07'sinin (s:9) 11-20 yaş grubunda

olduğu saptanmıştır.

İş kazası sonucu müracaat eden ve tüm olguların % 4,77'sini (s: 52) oluşturan olguların tamamını (% 100) erkekler oluşturmaktadır. Bu olguların yaş gruplarına göre dağılımında, % 40,38'inin (s: 21) 21-30 yaş grubunda, % 26,92'sinin (s: 14) 31-40 yaş grubunda, % 13,46'sının (s: 7) 11-20 yaş grubunda yer aldığı saptanmıştır.

Tablo 4 : Zehirlenme etkenlerinin yaş gruplarına göre dağılımı

YAŞ	0-10 Yaş		11-20 Yaş		21-30 Yaş		31-40 Yaş		41-50 Yaş		51-60 Yaş		61-70 Yaş	
ETKEN	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
İlaç	25	40,98	40	70,18	44	78,57	13	54,17	9	81,82	2	50	1	25
İnsektisit	5	8,20	5	8,78	6	10,71	3	12,51	-	-	1	25	3	75
Koroziv madde	16	26,22	1	1,75	2	3,57	1	4,17	-	-	-	-	-	-
Gıda	2	3,28	3	5,26	3	5,36	2	8,30	1	9,09	-	-	-	-
Alkol	-	-	3	5,26	1	1,79	3	12,51	1	9,09	-	-	-	-
Fare zehiri	6	9,84	-	-	-	-	1	4,17	-	-	-	-	-	-
Tiner	2	3,28	1	1,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Karbonmonoksit	-	-	2	3,51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bilinmeyen	5	8,20	2	3,51	-	-	1	4,17	-	-	1	25	-	-
TOPLAM	61	100	57	100	56	100	24	100	11	100	4	100	4	100

Olay türlerine göre % 3,12 ile (s: 34) kesici-delici alet yaralanması sonucu müracaat eden olguların % 94,11'i (s: 32) erkek, % 5,89'u (s: 2) kadın olup, olguların yaş gruplarına göre dağılımında % 32,35'inin (s: 11) 21-30 yaş grubunda, % 23,52'sinin (s: 8) 31-40 yaş grubunda, %20,58'inin (s: 7) 11-20 yaş grubunda olduğu görülmüştür.

Olguların % 2,39'u (s: 26) ateşli silah yaralanması sonucu müracaat etmiş olup, olguların % 76,92'si (s: 20) erkek, % 23,08'i (s: 6) kadındır. Olguların yaş gruplarına göre dağılımında en fazla olgunun % 26,92 (s: 7) ile 11-20 ve 31-40 yaş gruplarında yer almakta, bunu % 15,38 (s: 4) ile 41-50 ve 51-60 yaş grupları izlemektedir.

Patlayıcı madde infilakı sonucu müracaat eden ve tüm olguların % 0,37'sini (s: 4) oluşturan olguların % 75'i (s: 3) erkek, % 25'i (s: 1) kadın olup, 2 olgu tüp patlaması, 1 olgu maytap patlaması, 1 olgu ise dinamit patlaması sonucu müracaat etmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Hastanelerin acil servislerine müracaat eden olgular arasında adli olgu niteliği taşıyan ve Adli Tıp açısından özelliklere sahip olgular önemli yer tutmaktadır (3).

Çalışmamızda olguların % 64,86'sının (s: 707) erkek, % 35,14'ünün (s: 383) kadın olması ve erkek/kadın oranının 1,85 bulunması, yapılan diğer çalışmalarda tespit edilen oranlarla uyumlu olup, toplumumuzdaki erkek popülasyonunun kadınlara nazaran daha fazla travmaya maruz kaldığını göstermektedir (2, 6-9).

En yoğun yaş grubunu % 22,76 (s: 248) ile 21-30 yaş grubu oluşturmaktadır. Bu yaş grubunda adli olayların daha fazla görülmesi literatür ile uyumludur (2,7,9,10).

Adli olayların yaz aylarında artış göstermesi yapılan çalışmalarla benzerlik göstermektedir (2, 6-9).

Olguların yarısından fazlasının tedavisi (% 58,16) acil serviste yapılmıştır. Yatırılan 439 (% 40,28) olgunun önemli bir çoğunluğunun ise Ortopedi (% 30,30) ve Beyin Cerrahisi (% 23,01) kliniklerinde tedavi gördükleri tespit edilmiştir. Bu dağılım benzer çalışmalarda uyumlu bulunmuştur (2,6,8,9-14).

Adli olay türleri arasında trafik kazaları olgularının % 53,85 (s: 587) ile ilk sırada yer alması, bu konuda yapılan çalışmalarla uyumlu olup (2,6,7,9,12-15), son yıllarda artan araç sayısına paralel olarak meydana gelen trafik kaza-

larına bağlı yaralanma ve ölüm olaylarında artışı göstermektedir.

Çalışmamızda, trafik kazalarına en fazla maruz kalan yaş grubunun % 19,93 (s: 117) ile 21-30 yaş grubunun olduğu görülmüştür. Yapılan çalışmalarda trafik kazalarının en fazla 21-40 yaş grubunda (11), 5-9 yaş grubunda ve 20-29 yaş grubunda rastlanıldığı belirtilmektedir (16-17). Araç içi trafik kazalarının % 75,47 (s: 443) gibi büyük çoğunluğu oluşturmasında Isparta ilinin transit geçiş yolu üzerinde bulunmasının önemli rolü olduğu kanaatine varılmıştır.

Çalışmamızda zehirlenme sonucu müracaat eden olguların % 19,9 (n: 217) gibi yüksek bir oranla olay türleri arasında ikinci sırada yer alması, bu konuda yapılan çalışmalarda saptanan 0,8 ile 14,3 oranlarından daha yüksek olması, bölgemizdeki adli olaylar açısından zehirlenme olgularının önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir (2,6,13,18,19).

Zehirlenme sonucu müracaat eden olguların % 61,29 unu (s: 133) kadınların oluşturması, bu konuda yapılan bazı çalışmalarla uyumlu (18,19) bulunurken, bazı çalışmalarla uyumlu (6, 20) bulunmamıştır. Yine zehirlenme olgularının % 80,18 (s: 174) gibi büyük çoğunluğunun 0-30 yaş grubunda yoğunluk göstermesi yapılan çalışmalarla uyum göstermektedir (18-20). 0-10 yaş grubunda (% 28,11) zehirlenme olgularının fazla görülmesi, kaza sonucu meydana gelen zehirlenmelerin fazlalığına işaret etmektedir (20,21).

Olay türleri arasında % 10,46'lık (s: 114) oran ile düşme-yüksekten düşme olguları üçüncü sırada yer almaktadır. Bu oran yapılan diğer çalışmalardaki oranlardan fazla bulunmuştur (6,9,13,14,15,22). En fazla olgunun 47 olgu (% 41,23) ile 0-10 yaş grubunda yer alması, çocukluk çağındaki düşme-yüksekten düşme sonucu meydana gelen yaralanmaların sıklığını göstermektedir.

Darp sonucu müracaat eden olguların % 5,14'lük (s: 56) bir oranda bulunması, yapılan çalışmalarda tespit edilen % 7,6 ile % 20,3 oranlarından daha düşük bulunmakla birlikte (2,6,9,14,15), olguların % 76,79'unun (s: 43) erkek olması ve % 41,07 (s: 23) gibi büyük bir çoğunluğunun 21-30 yaş grubunda yer alması, toplumumuzdaki genç erişkin erkeklerin şiddete daha fazla maruz kaldığı gerçeğine uygunluk göstermektedir.

İş kazası sonucu başvuran olguların % 4,77 lik (s: 52) oran oluşturması, bu konuda yapılan diğer çalışmalara kıyasla daha yüksek bulunmuştur (2,6,13-15,23,24). Olguların tamamının erkek oluşu ve % 67,30'unun (s: 35) 21-40 yaş grubunda yer alması literatür ile uyumlu olup (23-26), toplumumuzdaki erkeklerin iş hayatında daha yoğun ve aktif katılmaları ile açıklanabilir.

Olguların % 3,12'si (s: 34) kesici-delici alet yaralanması sonucu müracaat etmiştir. Benzer çalışmalarda kesici-delici alet yaralanmalarının % 3,4 ile % 8,2 arasındaki oranlarda görüldüğü belirtilmektedir (2,6,9,13-15). Olguların % 94,11'inin erkek olması ve en yoğun olarak 21-30 yaş grubunda yer alması literatür ile uyumlu bulunmuştur (27-29).

Ateşli silah yaralanması sonucu müracaat eden olgular, % 2,39'luk (s: 26) bir oran oluşturmaktadır. Bu oran yapılan bir çalışmada belirtilen oranlara yakın (13) bulunmuşken, diğer çalışmalarda tespit edilen oranlardan düşük bulunmuştur (2,6,9,15,30-32). Olguların % 76,92'sinin (s: 20) erkek olması literatürle uyum göstermekle birlikte (6,30-32), en fazla % 26,29 (s: 7) ile 11-20 yaş ve 31-40 yaş gruplarında yer alması literatürle uyumlu bulunmamıştır (30-32).

Çalışmamızda, Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Acil Servisine müracaat eden adli olguların olay türlerine göre dağılımda, yaş ve cinsiyet özelliklerinin ülkemizde bu konuda yapılan benzer çalışmalarla uyum göstermekle beraber, zehirlenme sonucu müracaatların olay türleri arasında % 19,9 gibi yüksek bir oranla ikinci sırada yer alması dikkat çekici bulunmuştur. Bilhassa 0-10 yaş grubunda ilaç zehirlenmelerinin ilk sırada yer almasında; ilaçların kolaylıkla elde edilebilmeleri, sosyoekonomik ve sosyokültürel düzeyin düşük olması nedeniyle ilaçların saklanması gereken titizliğin gösterilmemesi ve kaza sonucu küçük çocukların evde bulunan ilaçları içmelerinin önemli rolü olduğu düşünülmüştür.

Kaynaklar

1. Adli Tıp Uzmanları Derneği. Birinci Basamak İçin Adli Tıp El Kitabı. Polat Matbaası, Ankara, 1999, 83-4.
2. Kök AN, Öztürk S, Tunalı İ. Yatarak Tedavi Gören 959 Adli Vakanın Retrospektif Değerlendirilmesi. Adli Tıp Dergisi, 1992; 8 (1-4): 93-8.
3. Koç S, Çetin G, Kolusayın Ö. Acil Olgularda Hekimin Sorumluluğu ve Adli Tıp Sorunları. Sendrom, 1994; 6 (5):54-9.
4. Tunalı İ. Hekimin Mesleki Sorumluluğu. Ankara Tıp Mecmuası, 1992; 45:25-34.
5. Hancı İ. Hekimin Yasal Sorumlulukları. Egem Tıbbi Yayıncılık, 1995; 92-93.
6. Altun G, Azmak D, Yılmaz A, Yılmaz G. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Servisine Başvuran Adli Olguların Özellikleri. Adli Tıp Bülteni, 1997; 2 (2): 62-66.
7. Katkıcı U, Örsal M, Özkök MS. CÜTF Hastanesi'ne Başvuran Adli Olguların Özelliklerinin Araştırılması. C.Ü. Tıp Fakültesi Dergisi, 1993; 133-142.
8. Tokdemir M, Küçüker H, Aksu A. F.Ü. Tıp Fakültesi Hastanesi'ne Başvuran Olguların Retrospektif Olarak Değerlendirilmesi. Fırat Tıp Dergisi, 2000; 2 (2): 151-55.
9. Boz B, Demirkan Ö, Beyaztaş FY. Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde 2000 Yılında Verilen Adli Raporların Retrospektif Olarak Değerlendirilmesi. 9.Ulusal Adli Tıp Günleri Paneller ve Poster Sunuları Kitabı, Antalya, 2001; 110-13.
10. Polat SA, Açık Y. Elazığ Sağlık Müdürlüğü Adli Tıp Birimine Ekim-Aralık 2000 Döneminde Müracaat Eden Adli Vakaların Genel Olarak Değerlendirilmesi. Adli Tıp Dergisi, 2001; 15 (4): 7-11.
11. Durak D, Çoltu A, Durak K. 1000 Trafik Kazası Olgusunun Retrospektif Olarak Değerlendirilmesi. 7.Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları Kitabı, Antalya, 1993; 269-74.
12. Işık AF, Kuruoğlu A, Ayıoğlu F. G.Ü. Tıp Fakültesi Acil Servisi'ne Başvuran Adli Vakaların Analizi ve Düşündürdükleri. II. Adli Bilimler Kongresi Özet Kitabı, Bursa, 1996; 75.
13. Günaydın G, Demireli O, Şahin TK, Demirci Ş. Selçuk Üniversitesi Acil Servisi'nde Verilen Adli Raporlar ve Bunların Hayati Tehlike Kavramı Yönünden Değerlendirilmesi. 8.Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları Kitabı, Antalya, 1995; 271-5.
14. Koç S, Öztekin İ, Albek E, Lokman S. GATA Haydarpaşa Eğitim Hastanesi Acil Servisine Başvuran Adli Nitelikteki 510 Olgunun Analizi. 7.Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları Kitabı, Antalya, 1993; 147-156.
15. Dülger EH, Bostancı M. Yaralanma İle Sonuçlanan Adli Olgular. 1. Ulusal Adli Tıp Kongresi Poster Sunuları Kitabı, İstanbul, 1994; 61-66.
16. Dülger EH, Bostancı M, Bilgin N, Toy E. Elazığ'da Son Üç Yılda Adli Rapor Verilen Trafik Kazalarının Değerlendirilmesi. 7. Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları Kitabı, Antalya, 1993; 133-140.
17. Bilge Y, Kendi Ö. Müessir Fiil ve Trafik Kazasına Maruz Kalan 6227 Vakanın Adli Tıp Yönünden İncelenmesi. III. Adli Bilimler Kongresi, Poster Sunuları, Kuşadası, 1998, p: 6.
18. Yücel F, Günay G. Ölümcül Olmayan Zehirlenme Olgularının Adli Tıp Yönünden Değerlendirilmesi. III. Adli Bilimler Kongresi, Poster Sunuları, Kuşadası, 1998, p: 54.
19. Erdamar İ, Çeliker A, Hınçal F, Sarıgül G. Hacettepe Acil Polikliniğine 1984-1986 yıllarında Başvuran Yetişkin Zehirlenmelerin Analizi. III. Ulusal Adli Tıp Günleri Panel ve Serbest Bildirileri Kitabı, İstanbul, 1986; 185-195.
20. Yavuz MS, Cansunar N, Aşirdizer M, Çetin G, Kolusayın Ö. Zehirlenmeye Bağlı Ölüm. 1. Adli Bilimler Kongre Kitabı. Adana, 1994; 279-80.
21. Fincancı Ş, Sözen Ş, Tüzün B, Arıcan N. Oyun Çocukluğu ve Okul Öncesi Dönemi Ölümünde Ev Kazalarının Değerlendirilmesi. 8.Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları Kitabı, Antalya, 1995; 5-8.
22. Gökçe H, Zembilci N. Kafa Travmalarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi. Adli Tıp Dergisi, 1987; 3 (1-4):76-78.
23. Beyaztaş FY, Alagözlü H, Demirkan Ö. İş Kazası Olgularının Adli Tıp Yönünden Değerlendirilmesi. Adli Tıp Dergisi, 2001; 15 (3): 18-24.
24. Günay Y, Çolak B, Birincioglu İ. İş Kazalarına Bağlı Yaralanma ve Ölümünün Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi. Çalışma Ortamı, 1996; 27: 9-15.
25. Dikici S, Şahin TK, Çivi S, Demireli O. Konya Bölgesi Şeker Fabrikalarında (Konya-Ereğli-Ilgın) İş Kazaları İçin Risk Faktörleri. Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 1995; 11: 19-25.
26. Koç S, Çetin G, Kolusayın Ö, Çin M. İş Kazalarına Bağlı Yaralanma ve Ölüm. I. Adli Bilimler Kongre Kitabı. Adana, 1994; 252-6.
27. Sayın A, Özer M, Karaözbeke Y, Erdağ A, Aktan K, Tüzün H. Damar Yaralanmaları: 208 Olgunun Değerlendirilmesi. Adli Tıp Dergisi, 1987; 3 (1-4): 34-44.
28. Dülger EH. Kesici-Delici Alet Yaralanmalarının Retrospektif İncelenmesi. Adli Tıp Dergisi, 1994; 10 (1-4): 69-71.
29. Altun G, Azmak D, Yılmaz A. Yaşayan Olgularda Kesici-Delici Alet Yaralanmaları. III. Adli Bilimler Kongresi, Poster Bildirileri, Kuşadası, 1998, p: 14.
30. Ertürk S, Ege B, Karaali H. Adli Tıp Açısından Çeşitli Yönleriyle Ateşli Silah Yaralanmaları. Adli Tıp Dergisi, 1989; 5(1-2): 27-28.
31. Yemişçigil A, Aktaş EO, Ege B. Ateşli Silah Yaralanmaları. 8.Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları Kitabı, Antalya. 1995; 179-181.
32. Çoltu A, Durak D. Adli Otopsileri Yapılmış 141 Ateşli Silah Yaralanmasına Bağlı Ölüm Olgusunun Retrospektif İncelenmesi. Adli Tıp Dergisi, 1992; 8 (1-4): 49-51.

İletişim Adresi: Yrd. Doç. Dr. Mehmet Sunay YAVUZ
Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi
Adli Tıp Anabilim Dalı Isparta
e-mail: sunayyavuz@yahoo.com